N:o 14. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 15 September 1891. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Arg. 11.

Giacomo Meyerbeer.

Hundrade årsdagen af denne verldsbekante tondiktares födelse inträffade d. 5 d:s och har festligt firats flerstädes i utlandet med uppförande af någon bland hans mest betydande operor. Äfven på vår operascen kommer med anledning häraf operan »Profeten» att uppföras till firande af hans minne, ehuru senare, då den ej hann att blifva inöfvad till den rätta festdagen. Samma opera uppfördes på jubileumdagen i Wien, och publiken visade sig vid detta tillfälle lika hänryckt som då operan för 41 år sedan der gafs första gången; föreställningen der, heter det, var en glänsande hyllning åt den döde tonsättaren.

Man ser sålunda, att ännu i vår tid den af Wagner och hans efterföljare så förkättrade Meyerbeer kan vinna erkännande, och hans snille förtjenar hyllning, om ock det tagit uttryck i former som passade för hans tid mer än för vår. Man må med skäl klandra effektsökeriet i hans tondiktning, men man kan ej underlåta att erkänna hans melodiska uppfinningsförmåga, hans storslagna ideer och mästerkapet i musikkomposition och instrumentation. Det är i synnerhet Wagners fädernesland, som velat rycka ifrån Meyerbeer all den lager hans samtida skänkt honom, men äfven här höjer sig någon gång en röst till hans försvar. Det kan vara intressant nog att lyssna till en sådan vid detta tillfälle och vi anföra här hvad den har att säga om jubilaren.

»Hundra år ha förgått sedan åt en bankir Beer i Berlin föddes en son, hvars musikaliska talang tidigt blef känd och sorgfälligt vårdad. Och då denne konstnär, en sjuttiotreårig gubbe, d. 2 maj 1864 slöt sina ögon tillsamman, då hölls vid Seinen en dödsfest och derefter i Berlin en begrafning så lysande och praktfull, som om en stor landsherskare gått ur tiden.

Herskaren öfver ett idealt land, sådant som operascenen, har ju också Meyerbeer varit under en lång följd af år. Den som tillhör vår tid har svårt att tro det, då han läser om hvilka stormar af bifall på sin tid »Robert» och »Hugenotterna» framkallat. Har väl nu en oberättigad reaktion emot Meyerbeer inträdt, såsom ofta är fallet med en under lifstiden mycket firad, efter hans bortgång? Knappast! Långsamt och i all stillhet har förändringen försiggått. Då vid Meyerbeers död en bekant musikkritiker skref: »med honom dog detta århundrades *störste* dramatiske komponist», så finna vi det förklarligt men ej motsvarande verkligheten. Meyerbeer hör visserligen icke till de första, banbrytande snillena på operans område; för Tyskland kan man räkna dem på sina fem fingrar: Gluck, Mozart på höjdpunkten af sin utveckling (Beethoven med sin enda opera »Fidelio» kommer ej i betraktande), Weber och slutligen den siste: Richard Wagner, hvarmed dock ej möjligheten är utesluten att af dennes operor 150—200 år härefter ingen mer uppföres. I sådan mening var Meyerbeer ingen reformator eller ledande ande, dock kan man utan att öfverdrifva hans betydenhet ställa skaparen af »Robert» och »Hugenotterna», »Profeten» och »Afrikanskan» i bredd med en Rossini, Verdi, Auber, så länge det talas och skrifves om operamusik.

Giacomo Meyerbeer.

Under det Mendelssohns musik uteslutande vuxit fram ur tyskt känslolif, finna vi hos Meyerbeer, ehuru han också är en tysk, att hans musik har en helt och hållet kosmopolitisk karaktär, när vi tänka på hans förnämsta verk. Och med afseende på Meyerbeers tid och konstnärsnaturen hos honom, som sträfvade efter sceniska framgångar, är det lätt förklarligt. Som tysk grundligt utrustad med kunskap om alla instrumentalhemligheter, skrifver han först italienska operor och utvecklar hos sig sinnet för det rent melodiska.

Men hvad äro alla dessa italienska operor från den tiden utan den tillbörliga dragningskraften af stora sångare och sångerskor? De sakna handling. Sinnet derför egde deremot fransmännen af gammalt; dertill kom en tidsströmning emot det »historiska» vid den tiden. Så faller det sig klart att Meyerbeer jublade, när han ändtligen i Scribe funnit *den* som ställde till hans förfogande öfvermåttan dramatiska rika libretti — dramatiska nämligen i skådespelets stil.

En verklig diktare, som äfven är invigd i operans teknik skulle emellertid ha gifvit Meyerbeer poetiskt enklare, för musiken mera passande och derför icke mindre verkningsfulla stycken. Och om de nämnda fyra operorna af Meyerbeer med god framställning och uppsättning ännu i dag med säkerhet göra god verkan, så ha de derför ej att tacka det dramatiska totalintrycket utan endast och allenast summan af särskildt fängslande musikaliska godbitar. Hur kulissmessig är icke romantiken i »Robert» emot naturfriskheten i »Friskytten» — spöken på ljusa dagen. Och likväl förekomma här och der rätt ofta melodier sådana, att man likgiltig för handlingen, hur spännande den än är tillskapad, endast, såsom vid de italienska operorna, lyssnar till de musikaliskt sköna ställena. Och derför skola dessa fyra operor, till hvilka kunna läggas »Nordens stjerna» och »Dinorah», ännu länge hålla sig segt qvar vid alla större scener. Vännerna till operan, till sången gå med helt andra fordringar till sina musers tempel, än de som sätta talpjesen i främsta rummet. Då Hamerling menar och i sin »Viljans atomistik» har skrifvit, att hos Meyerbeer »förståndsraffinementet i konsten» nått sin högsta blomstring, så ligger deri en sanning, utan att något synnerligt tadelvärdt dermed är förknippadt. Vi ha Meyerbeer att tacka för en hop nya klangeffekter och tonkombinationer, och den förstår ingenting af tonkonsten, som icke jemte den omedelbara ingifvelsen äfven vill inrymma deri en rätt vidsträckt medveten regulerande inflytelse. Det nya i de högre konstarterna får ofta framsökas med stor möda. Det skulle leda till för stor vidlyftighet att här utförligt belysa denna sak; så mycket kan dock sägas, att Meyerbeer i sin konstskapelse inlagt lika stor förtjenst, som sjelfve hans store vedersakare Richard Wagner, då han tillerkände ledmotivet en särskild betydelse och af detsamma gjorde bruk på ett sätt, som alls icke kan hänföras till omedvetet producerande. Äfven på Meyerbeer kan man tillämpa den vackra satsen: »Den, som tillfredsställt de bästa på sin tid, har lefvat för alla tider». Och om än till de bästa på hans tid man kan räkna en Robert Schumann och Felix Mendelssohn, hvilka, såsom man vet, kände motvilja för Meyerbeers »grofva» effekter, så får man ej förgäta, att de icke voro några dramatiska naturer och att de knappt skulle ha lyckats med någon »äkta» opera. Wagners senare musikdramer skulle säkerligen ha gjort på dem samma intryck, som Meyerbeers; och att emot en samtida vilja spela ut som trumf en förgången epoks klassiska hufvudverk, med detta »drag» gör man ej någon vinst för den framskridande konstskapelsen och nyväckta konstbehof. Dermed skulle konsten stanna i sitt lopp, förvandlas till en mumie, som på sin höjd egde värde såsom forskningsobjekt för de lärde.

Så är ock den Meyerbeerska operan, ehuru den bär en kosmopolitisk karaktär, fastän ej i samma mening som Mozarts verk, att anse såsom en nödvändig länk i den tyska operans utvecklingskedja. Utan Meyerbeer ingen Wagner med hänseende till dramatisk teknik osh instrumentering, om också till sitt inre väsen den Wagnerska konsten tagit sin väg öfver Weber och Schumann. I alla fall kan Tyskland vara stolt öfver att äfven räkna Meyerbeer till en af sina förnämsta söner; stor och originel som konstnär, tillika såsom menniska »ädel, hjelpsam och god». Partihatet går som det kommer. I musikhistorien står Meyerbeers egenartade betydelse fast för alla tider. Och försvinna en gång hans verk från repertoaren, förgätas de och påträffas blott som partiturer i riksbiblioteken, lika som så många andra, dem vi i dag kanske förespå en odödlig tillvaro, äfven då skall hans namn behålla sin storhet i minnets panteon.»

Meyerbeers egentliga namn var Jacob Liebmann Beer — tillägget af namnet Meyer framför det fäderneärda var vilkoret för erhållande af ett stort arf efter en slägting med detta namn. Fadern, en rik judisk bankir sörjde tidigt för att sonens musikaliska talang fick en god utbildning. Så erhöll han till lärare i klaverspelet Franz Lauska, elev af Clementi, som sjelf en kort tid undervisade honom; Zelter; Bernh. A. Weber och (1810—12) i Darmstadt abbé Vogler voro hans lärare i teori och komposition. Hos Vogler studerade samtidigt C. M. v. Weber och Gänsbacher. Meyerbeer skref här ett oratorium »Gott und die Natur», som blef uppfördt i Berlins sångakademi, samt en opera »Jephtas Gelübde», som 1811 gick öfver scenen på hofteatern i München, men ingendera väckte synnerlig uppmärksamhet. En ny opera »Abimelek» (»Die beiden Kalifen») uppfördes i Stuttgart och derefter i Wien 1814 samt gick sedan under namnet »Wirth und Gast» öfver till Prag och med Weber till Dresden. Den ringa framgången gjorde Meyerbeer missmodig; han egnade sig nu, efter att ha hört Hummel i Wien, med stor ifver åt klaverspelet och uppnådde deri en sådan skicklighet, att han täflade med sjelfva Hummel och Moscheles. Salieri gjorde honom upp märksam på, att han för att göra lycka som operakomponist måste lära mer än den kontrapunktiska konsten, och att han bekvämast kunde tillegna sig det som han saknade i Italien. 1815 kom Meyerbeer till Venedig. Rossini hade då börjat göra lycka på allvar och M. förstod att han hittills icke tillräckligt fattat betydelsen af melodi och sångbarhet. Han vann nu en hastig och stigande framgång med »Romilda e Constantia» i Padua 1815, med »Semiramide riconosciuta» i Turin 1819, »Emma di Resburgo» i Venedig 1820, samt »Il crociato in Egitto», äfven i Venedig, 1824. En 1823 begynt opera »Almanzor» fick han i följd af sjukdom icke färdig på bestämd tid, och en tysk, »Das Brandenburger Thor», skrifven för Berlin, kom ej till uppförande, oaktadt han sjelf infann sig der. I Berlin sammanträffade han med Weber, som ej kunde förlåta sin studiekamrat att han blifvit italiensk komponist. Webers förebråelse tycktes ha fallit i god jord, ty efter »Il crociato», som då redan var under arbete, skref Meyerbeer ingen italiensk opera och lät under sex år ej höra af sig med något operaverk. Till denna tystnad bidrog kanske att han under denna period förlorade sin fader, gifte sig och miste två barn. Men då han åter trädde fram hade han genomgått en ny förvandling. Meyerbeer tog 1826 sin vistelseort i Paris, der »Il crociato» skulle uppföras. Det var den af hans operor, som ansågs hålla sig bäst uppe, och den uppfördes der 1826 med någorlunda framgång. Först med »Robert le diable», som 1831 uppfördes på stora operan i Paris, firade maestron en verkligt stor och varaktig triumf. Han hade nu sammansmält tysk harmonik med italiensk melodik och fransk rhytmik samt vunnit ett lysande resultat. Då »Les Hugenots» 1836 gjorde ännu mera lycka och bägge dertill blefvo kassapjeser af första rangen, fann M. efter hand med sin fördel öfverensstämmande att blifva fransk komponist. Sedan Meyerbeer i 16 år haft sitt hufvudkvarter i Paris vände han åter till sin födelsestad Berlin 1842, då hans opera »Hugenotterna» skulle uppföras derstädes. Han utnämndes derpå till generalmusikdirektör och skref 1843 operan »Das Feldlager in Schlesien», som dock först 1844 gjorde lycka med Jenny Lind som Vielka. Senare begagnade han en stor del af denna musik till sin »L'etoile du Nord» (»Nordens stjerna»), med text af Scribe, hvilken opera 1854 gick öfver scenen på Opéra comique i Paris.

Redan 1838 hade Meyerbeer påbörjat sin »L'Africaine», hvilken dock först 1865, efter mästarens död, kom till uppförande. Orsaken till detta dröjsmål var oupphörliga ändringar

af Scribes text, hvilket ledde till uppskjutande af operans fullbordan. Under tiden gick »Profeten», som också fått vänta i sex år på uppförande, öfver scenen på Stora operan i Paris 1849, och tio år derefter hade »Le pardon de Ploërmel» (»Dinorah») sin premiére på Opéra comique. Af Meyerbeers ofvannämnda stora sceniska verk gafs »Robert» å svenska operascenen första gången d. 10 maj 1839; hade till i juni 1863 upplefvat 123 representationer och gafs d. 4 maj 1890 för 200:de gången. »Hugenotterna» uppfördes först 1842 och hade till 1861 gifvits 39 gånger samt uppfördes 100:de gången 1880. »Profeten», som här uppsattes 1852, hade 1863 hunnit till 63:e föreställningen och gafs 100:de gången i febr. 1885. Näst Robert har »Afrikanskan», uppsatt 1867, gjort mesta lycka hos oss; denna melodiska och praktfulla opera gafs senast vid fru Luccas gästspel härstädes 1887 och upplefde då d. 10 maj sin 138:e föreställning. De sista här uppsatta Meyerbeer-operor äro »Dinorah» 1870, hvari fru Michaeli firade en lysande triumf i titelrolen, samt »Nordens stjerna» 1881, hvilken opera sedan återupptagen för två år sedan icke lyckats vinna någon framgång.

Förutom operorna, på hvilka Meyerbeers betydenhet som komponist grundar sig, har han skrifvit musik (uvertyr, melodramer och mellanaktsmusik) till tragedien »Struensee» af hans broder Mikael Beer (Berlin 1846. Gifven i Stockholm 1860); en musik som står högt i anseende; vidare flere kör er till »Evmeniderna» af Aeschylos, festspelet »Das Hoffest von Ferrara», båda delarne i Berlin; uugdomsarbetet »Thevelindens Liebe», monodram för sopransolo, kör och klarinett, 3 Fackeldanser för harmonimusik, Schillerfestmarsch, Marsch för öppnande af utställningen i London 1862, Kröningsmarsch för Wilhelm I, Kantater till aftäckandet af Gutenbergs minnesvård i Mainz och till prins Karls af Preussen silfverbröllop, Bröllopsserenad till prinsessan Louise af Preussen, Festhymn till kungaparets silfverbröllop, Hymnen »An Gott», Kantaten «Der Genius der Musik am Grabe Beethovens», 7 andliga Oder af Klopstock för 4 röster, en 8 stäm Psalm, et 4 stäm. Pater-noster med orgel, 12 Psalmer för dubbelkör, ett Miserere, et Stabat, ett Te deum, omkr. 40 till en del större sånger med piano, en med obligat violoncell, en med klarinett och horn, åtskilliga pianostycken etc. — Biografier öfver Meyerbeer har man af A. de Lasalle, A. Pugin, bägge 1864, af H. Blaze de Bury 1865, af H. Mendel 1868 och J. Sucht 1869 o. a. I mästarens lefnadsteckning må man ej förbigå den s. k. »Meyerbeerstiftelsen», en testamentarisk bestämmelse af honom om ett legat på 10,000 thaler, hvarå räntan hvart annat år skall tjena en talangfull tysk komponist, under en ålder af 28 år, som hjelp till uppehåll för studier i Italien, Paris, Wien, München, Dresden i ungefär ett år, deraf halfva året i Tyskland.

De sista 15 åren af sitt lif led Meyerbeer af en vacklande helsa och besökte årligen badorten Spaa. Sedan 1845 var Meyerbeer ledamot af svenska Musikaliska akademien.

Meyerbeers graf i Berlin befinner sig på den israelitiska kyrkogården å familjen Beers grafplats. På grafven höjer sig ett granitmonument med infattad marmortafla och inskrift: »Här hvilar Giacomo Meyerbeer född d. 5 sept. 1791, död d. 2 maj 1864.» Längre ned står namnet utfördt med hebreiska bokstäfver.

Meyerbeer som dirigent.

Meyerbeer dirigerade icke gerna och lät endast undantagsvis förmå sig att leda sina egna operor, ehuru han, om ett af hans verk utfördes illa, kunde vara lika misslynt om det gälde att uppföra det hundrade gången, som som hade det varit den första. Denna motvilja mot att dirigera, liksom mot att leda instuderandet af hans operor framgick ur hela hans karaktär. Man kan vara en stor komponist och likväl trots allt vetande, all erfarenhet, all uppfinningsförmåga, lika litet duga till dirigent som en sångare till talare på predikstolen. Sjelfförtroende, energi, mod, själsnärvaro, kort sagdt de egenskaper, som fordras för en stor fältherre, äro också erforderliga för en dirigent. Dessa egenskaper saknade Meyerbeer. Han var ängslig, orolig, nervös, så att till och med dirigerandet af hofkonserterna i Berlin var honom pinligt. Hur väl han insåg denna brist framgår af bref till d:r Sucht af d. 2 mars 1857. Det heter deri: »Jag passar ej rätt till dirigent. Man säger att en dugtig kapellmästare måste besitta en god del barskhet. Jag vill ej instämma deri. Det gör ett högst oangenämt intryck på mig, när bildade konstnärer behandlas så, som man knappt vill behandla sin betjent. Barskhet vill jag ej begära af en dirigent, men han måste uppträda energiskt, kunna utdela allvarsamma tillrättavisningar utan att blifva grof och bör vid den värsta skrapa alltid taga sin värdighet i akt. Tillika måste han kunna utveckla så mycket jovialitet, att han dermed kan göra sig omtyckt hos konstnärerna, de måste älska, icke frukta honom. Aldrig får han röja karaktärssvaghet; det inverkar högst menligt på respekten. Jag förmår icke uppträda så energiskt, som det behöfs vid instudering och dirigering. Verklig njutning medför endast det väl lyckade uppförandet af ett musikverk. Repetitionerna ha ofta gjort mig sjuk. Dessutom taga de många profven och inöfningarna så mycken tid i anspråk, att den bästa tiden af dagen derigenom går förlorad. Ideer strömma icke på en alla dagar; stundom får man vänta länge på goda melodier, som egna sig till dramatiskt uttryck. Sitter man nu som bäst vid sitt arbete, och timmen för repetitionen slår, så är det smärtsamt att rycka sig lös. Jag kan sedan hela dagen vara förstämd, emedan jag ej blott förlorat tid utan också goda ideer. Detta allt är orsaken till att jag under min lifstid varit så litet verksam som dirigent.»

Meyerbeer har dock emellanåt gjort undantag från regeln och i Berlin instuderat och dirigerat »Robert», »Hugenotterna» och »Fältlägret i Schlesien». För att bringa sistnämnda opera, omändrad till »Nordens stjerna», till uppförande i Stuttgart, kom han hösten 1854 till det schwabiska residenset och ledde sjelf repetitionerna till premièren der, då teater- och orkesterchefer från nästan alla större tyska teatrar strömmade dit, emedan operan i sin nya gestalt förut endast gifvits i Paris. Vid detta tillfälle utförde violoncellisten Nissle, en mycket talangfull karikatyrtecknare, en rörlig karikatyr öfver mästaren, bestående af en figur som sattes i rörelse genom att draga på en tråd och visade maestron med sitt egendomliga nickande, markerande takten med en lätt, parodierad armrörelse och med hatten långt ner på nacken.

För öfrigt var uppförandet af operan ganska lyckadt och komponisten sjelf mycket belåten dermed. Till hans ära gaf konung] Wilhelm en stor fest på Wilhelma och öfverlemnade åt honom dervid i egen person Kronorden.

Olika sceniska framställningar af »Margareta».

(Efter »The Musical World».)

Ett nummer af »The San Francisco Argonaut» innehåller en intressant artikel under rubrik »Stage Marguerites» i hvilken de mest ryktbara nutida primadonnors olika framställningar äro analyserade och motstälda. Om madame Nilssons uppfattning af karakteren säger författaren: För 6 år sedan under den första saisonen, vid »The Metropolitan Opera House» i Newyork, Campaninis sista saison inför en publik, som redan nu började visa tecken till motspänstighet under intrycket af att han förlorat sin röst, hörde jag Nilsson som Margareta. Mig föreföll hon alltid som den kallaste, hårdaste af alla religiösa svärmerskor. Hur Faust någonsin fick mod att vända sig till denna inåtvända stolta qvinna, var ett ständigt föremål för min undran. Hur en sådan qvinna någonsin kom att lyssna till en sådan man var

ännu obegripligare. Detta intryck af stolt förbehållsamhet, af orörligt försjunkande i det egna jaget, förhöjdes genom hennes utseende. Hon såg nemligen ut som en majestätisk, lugn, drottninglik varelse med ett behagligt, allvarligt väsen och ett ypperligt sätt att föra och röra sig. Hon var just icke ung, hvilket må hafva gifvit anledning till den föreställningen, att hennes frivilliga afstängdhet i den lugna trädgården snarare härledde sig från en önskan efter hvila för den, som lefvat och kämpat i denna verld, än efter den enkla och omedvetna tillfredsställelse, som kunde åstundas af den, som aldrig fått sin blick öppen för lifvet utanför sin trädgårds skyddande murar. Nilssons Margareta var icke den oöppnade knopp som Gounod menar henne vara, utan en fullblommad ros.

Följande kritik uttalas öfver Pattis Margareta: »Pattis Margareta har en stor mängd beundrare. Vokalt bedömd, är den naturligtvis en fullkomlighet. I fråga om spelet är den en diametral motsats till Nilssons. Den är otvifvelaktigt en nätt, ungdomlig, täck framställning, men den är öfvervägande pikant och kokett. Patti är ingenting annat än kokett. Om hon icke hade en tillstymmelse till röst, så skulle hon ändå blifvit en juvel på operabuffa-scenen. Hon har just den trolska kraft, den öfverdådiga »diablerie», som går med kort klädning och sidoblickar, trippande steg och affekterad gång på höga klackar. Pattis Rosina är den finast pikanta uppenbarelse i verlden.

Denna lätta pikanta åskådning genomgår alla Pattis sceniska framställningar. Den är äfven i hennes Margareta tillstädes, låt vara trängd i bakgrunden, men den finnes der dock Hennes Margareta är tjusande, oskyldigt glad, och fransysk. Hon gifver en det intrycket, att hon liknar de unga flickor, man läser om i dessa sällsynta franska romaner, hvilka äro uppklemade (»mewed up») i ensliga slott, afstängda från verlden och längta att få komma ut och se lifvet. Hon är alltid, figurligt taladt, i en afvaktande ställning, nyfiket tittande ut från sin egen inskränkta verld till den stora vida utanför. Det är en skimrande, gnistrande vitalitet hos henne, en ljudande, obändig lifaktighet. Hon tillhör dem, som njuta af det förhandenvarande ögonblicket och sällan känna en djupare själsrörelse. Hon känner sig lycklig att underhålla sig med Siebel, men om ändå någon bättre än Siebel ville komma! När någon bättre än Siebel verkligen kommer, se, hur den stackars älskaren drar sig mot muren! Han är kastad åt sidan liksom hans blombukett, då hans idol ser »Fausts» diamanter. Sjelfva mötet är karakteristiskt: det tvungna, föga trovärdiga allvaret i hennes svar på Fausts helsning, hennes små trippande steg upp mot scenen, hennes halft affekterade bestörtning vid åsynen af Mefistofeles, allt häntyder på den koketta i anlaget. Patti tyckes alltid snarare studerat Margareta på scenerna än tagit henne i stort.

»I sista akten är hon magnifik, hennes förtviflan och plötsliga hänförelse i bönen äro superba men utan öfverensstämmelse med hennes fogellika munterhet i de första scenerna. Det är, som det vore två skilda qvinnor.»

Idealet af Margareta skulle, enligt författaren erhållas från en kombination af de goda pointerna hos Gerster och Lehmann, ehuru Gersters Margareta är prisad som den mest artistiska tolkning, som någonsin gifvits i Amerika. Kanske hennes natur — den meditativa, romantiska naturen hos germanen hjelpte henne. Hennes Margareta tyckes ha växt ut från och tagit form af Gounods musik. Det är inkarnationen af den musik, som kompositören tilldelat sin hjeltinna. Hennes uppfattning af rollen håller medelvägen mellan Nilssons och Pattis. Den har hvarken den enas kalla allvar eller den andras skalkaktiga glädje. Hon är ung, kraftig, okunnig. Hennes ödsliga lif, ensam som hon är med Martha i den skuggiga trädgården, har utvecklat den romantiska sidan af hennes natur. Hon är försjunken i långa drömmar om dagen och tillbringar tankefulla timmar öfver spinnrocken. Hon är fullkomligt lycklig, ty hon känner ej till något annat lif, lycklig i sina fromma öfningar, sin vänskap för Siebel och sin kärlek för Valentin. Hennes tillvaro är klosterlik, uppklarnad af i regnbågens olika färger skiftande dagsdrömmar, hänförd af den religiösa brinnande åtrå, som griper henne, då Faust visar sig för första gången.

Alla primadonnorna gjorde ett försök att i sången: »Kungen af Thule» ingjuta det drömlika och frånvarande uttrycket af någon, som är försjunken i tankar. Deras framgång var ej anmärkningsvärd. Nilsson brukade sjunga den som i halft sofvande tillstånd, Patti gnistrande; äfven Gerster åstadkom endast ett obestämdt intryck af något öfverdrifvet drömmeri. Lehmann gjorde sångens mening fullt begriplig. Hennes hänförda uttryck, hennes mjuka, gryende leende, hennes frånvarande stirrande ögon, det långsamt fortgående aftagandet af spinnrockens snurrningar, händerna sjunkna trötta och orörliga ned i hennes sköte, den egendomliga bristen på uttryck i hennes sång, oöfverensstämmelsen mellan hennes lyckliga leende och den melankoliska vekheten i hennes föredrag, talade om det allt annat undanskjutande intresse, hvarmed hennes tankar dröjde vid den ädle främlingen. I trädgårdsscenen var Lehmann den enda Margareta jag någonsin sett göra motstånd mot Fausts kärleksförförelser. Alla andra taga det så naturligt som möjligt. Efter den kurragömmalek, hvarunder de flaxa genom trädgården i skymningen omkring krukväxterna, är Margareta helt villig att sitta ned på en bänk och lyssna till de mest öronsmekande löften i verlden. Lehmanns spel i denna scen var en dramatisk triumf.

Jenny Lind och Grisi.

Jenny Lind och Grisi sjöngo 1847 i London, men i olika salonger. »Stjernorna» sökte öfverstråla hvarandra, och de som ena aftonen hänförts af Julia Grisis' »Norma» tjusades den andra af Jenny Linds »Adalgisa». En så stor rivalitet rådde dem emellan, att man icke kunde vänta sig att få höra dem sjunga tillsammans på en offentlig konsert. Drottning Viktoria anmodade dem då vid denna tid att uppträda på en af henne anordnad konsert.

Båda lofvade naturligtvis att komma och sjunga.

Drottningen välkomnade dem hjertligt och uttalade sin glädje öfver att för första gången se dem tillsammans. Hon gaf derefter sjelf tecken till konsertens början.

Som Jenny Lind var den yngre, var det bestämdt, att hon skulle sjunga först. Med lugnt förtroende till sin förmåga gick hon fram på estraden och började. Men då kom hon händelsevis att kasta en blick på Grisi och såg sydländskans hatfullt stirrande ögon fästa på sig. De utmanande ögonkasten nästan förlamade sångerskan, hennes mod försvann, hennes stämma skälfde, det skymlade för hennes ögon. Hon kände sig nära att falla. Genom att till det yttersta anstränga sin viljekraft lyckades det henne dock att sluta arian. En pinsam tystnad uppstod, då arian var slut. Jenny Lind var nu öfvertygad om, att hon misslyckats; det triumferande uttrycket i Grisis ansigte bekräftade detta, och hon tänkte på hvilken förlust hennes anseende som sångerska lidit, huru hennes lycka blifvit tillintetgjord, hvilken sorg skulle bemäktiga sig hennes föräldrar och vänner.

Plötsligen hviskade någon till henne: — »Sjung en af dina folkvisor!»

Hon lydde hviskningen och hade fattat sitt beslut, innan ännu de sista tonerna af ackompagnementet till arian förklingat.

Hon brydde sig ej om den stora åhörareskaran, hon bad ackompagnatören stiga upp från sin plats vid pianot och intog sjelf hans plats. Under några sekunder flögo hennes fingrar preludierande öfver tangenterna, och så började hon sjunga.

Hennes val föll på en folkmelodi, som hon tyckte mest om allt från sina barnaår. Hon hade ej tänkt på den

på många år. När hon nu sjöng, var det ej längre i närvaro af de kungliga och furstliga personerna, utan som om hon varit hemma i sitt fädernesland, omgifven af andäktigt lyssnande, ej af kritiserande.

Ingen utom hon förstod orden i visan, men det mildt klagande i melodien och den ljufva stämman framkallade tårar i allas ögon.

Då hon slutat, lyfte hon sina milda, blå ögon mot sin rival, hvars lågande blickar så mycket förvirrat henne, men nu upptäckte hon ej något utmanande uttryck i dem.

Ett ögonblick derefter skyndade Grisi med lifligheten hos ett söderns barn fram till Jenny Lind, lade sin arm kring hennes hals och kysste henne, utan att fästa sig vid att så många personer bevittnade hyllningen.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. Operan. Sept. 1, 6: Boito: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: fru Östberg; Pantalis: frk. Wolf; Mefistofeles, Faust: hrr Nygren, Ödmann). — 3: v. Flotow: *Martha* (Nancy: frk. Almati). — 4: Adam: *Konung för en dag* (Zephoris: hr Ödmann). — 8: Mascagni: *På Sicilien;* Donizetti: *Regementets dotter.* — 9, 11, 13: *En Midsommarnattsdröm*, musik af Mendelssohn-Bartholdy. — 10, 14: Thomas: *Mignon* (Mignon: fru Sigrid Arnoldson-Fischhof; Philine: frk. Karlsohn; Wilhelm Meister, Lothario, Fredrik, Laërtes: hrr Ödmann, Nygren, Henrikson, Rundberg). — 12. Verdi: *Den vilseförda* (Violetta: fru Arnoldson-Fischhof; Flora, Anna: frk. Karlsohn, fru Strandberg; Alfredo, Germont d. ä.: hrr Ödmann, Lurdqvist).

Vasa-teatern. Sept. 1—14. *Adam och Eva*, lustspel med sång i 4 akt. af Edv. Jacobson och Leop. Ely. Bearb. af H. Molander; musik af Adolf Ferron.

Djurgårdsteatern. Sept. 1—14. *Fru Venus.*

Hasselbacken. Sept. 1, 6. *Konserter* af Typografiska föreningens sångkör i förening med gardesmusik (Svea och 2:a Lifg.)

Sigrid Arnoldson-föreställningarne ha, såsom kunde väntas, gifvits inför fullsatt salong hvarje gång samt bevistats af konungen och kronprinsen med talrik uppvaktning. En mängd buketter, lagerkransar och en blomsterkorg samt talrika inropningar efter akterna och synnerligast efter föreställningens slut vittnade om att Stockholms-publiken ej gaf efter i fråga om att hylla den omtyckta konstnärinnan. Biljetterna till de tre bestämda föreställningarna voro också långt förut sålda oaktadt det hos oss enorma priset (11 kr. öfre parkett — 2 kr. femte rades sida). Ej så få biljetter voro naturligtvis vid detta tillfälle köpta på spekulation och annonserades till dubbla pris i tidningarna.

Såsom Mignon och Violetta i »Den vilseförda» har man haft tillfälle att höra den intagande sångerskan under dessa aftnar, och det rykte som föregått henne har icke befunnits ogrundadt. Visserligen har senast så väl Mignon som Violetta haft förträffliga representanter i fru Edling och Vendela Andersson, då »Den vilseförda» gafs för tre år sedan, men fru Arnoldsons framställning af dessa så skilda karaktärer lemnade emellertid det bästa intryck och visade en mångsidighet, en mängd fina detaljer i utförandet, som visar hos henne en ovanlig dramatisk konstnärlighet på samma gång som den vokala framställningen adlas af en högt utbildad sångkonst.

Sigrid Arnoldsons röst hör icke till det slag som förvånar genom storhet och klangfullhet, den är snarare svag och tunn, men så som hon vet behandla densamma blir den ett lydigt redskap för uttryck af alla de skiftningar sångpartiet kräfver, från pianissimot till ett fortissimo, som kan göra sig gällande äfven i den stora ensemblen, från den stilla känslofullheten till passionens utbrott. En röst af detta slag undgår ej att vid forcering framträda med någon skärpa, hos Sigrid Arnoldsons hör det dock till undantagen, och ansträngningen märkes ej, tack vare den utmärkta skolan som röjer sig så väl i den lätta omärkliga respirationen, som i den lediga koloraturen och förmågan att filera tonen. Om drillen kan man visserligen stundom anmärka för låg intonation, men den är mästerlig i fråga om volubilitet och uthållighet, såsom man fick bevittna i »Den vilseförda» vid hennes sortie i första akten som sker under en brillant oändlig drill. Hos Sigrid Arnoldson är det dock ej sångartisten som dominerar, — såsom sådan eger hon många medtäflarinnor och henne öfverlägsna konstsystrar — utan hela personligheten med det intagande yttre i sammangjutning med den lyrisk-dramatiska talangen, hvarigenom hon ovilkorligen fängslar åskådaren som åhöraren. Att Ambroise Thomas funnit, som han skall ha sagt, idealet för sin Mignon i Sigrid Arnoldson med sin lilla spensliga figur, det välbildade ansigtet med de mörka lifliga ögonen och det naturliga behaget i rörelserna kan man lätt fatta, då man ser henne i denna rol, och får man, såsom här, sedan göra bekantskap med hennes Violetta, som från den uppsluppna kurtisanen öfvergår till den af kärleken förädlade, uppoffrande qvinnan och den döende botgörerskan, så kan man också förstå Henrik Ibsens höga uppskattning af konstnärinnans dramatiska begåfning. Åt Mignon ger hon redan vid sin entré, då hon rycks upp ur sin bädd i vagnen och drifves fram för att dansa, en sann och fängslande bild af det ur sin slummer väckta, skygga naturbarnet, hvars ömma känslor för Wilhelm, hennes räddare mer och mer väckas på samma gång som svartsjukan och hatet mot hennes förmenta rival Philine. Andra aktens bekanta toalettscen med spegeldansen, hvaruti äfven fru Edling lyckats så väl, framkallade ett så stort bifall, att det förledde sångerskan till ett mindre lämpligt repeterande af scenen ehuru ej i sin helhet. Man har anmärkt mot denna scen att koketterandet vid toaletten och dansen med spegeln ej äro i stil med naturbarnet Mignon, men scenen får sin förklaring deri, att Mignon nyss varit vittne till Philines koketteri för Vilhelm och nu vill försöka med barnslig efterhärmningsförmåga att lära sig de konstgrepp, hvarmed rivalen förmått fängsla den hon älskar. Förtviflan och hatet hos Mignon i parken utanför teaterpaviljongen, der man applåderar rivalen och Wilhelm är i dennas närhet, återgafs med rätt passioneradt uttryck och hennes såväl apparition som spel i sista akten, der fader och dotter återfinna hvarandra och hon förenas med Wilhelm, var i hög grad anslående.

Om fru Arnoldsons Violetta ha vi yttrat oss något här ofvan, men kunna naturligtvis icke med det korta utrymme som här står oss till buds följa hennes återgifvande af denna rol i alla detaljer. Vi inskränka oss till påpekande af hennes spel i sista akten med dess realistiska teckning af den döende lungsotspatienten. Sällan får man se denna ömtåliga scen utföras med sådan smak och moderation; inga hemska hostatacker eller någon plågobetecknande mimik störde hos henne behaget af framställningen, som blef ett gripande dramatiskt konstverk och äfven musikaliskt intressant. Och slutscenen, då den sista lifsgnistan hos den lidande flammar upp af hopp om helsa och framtidslycka vid sidan af Alfredo för att slockna i samma ögonblick, satte krona på verket af denna sannt konstnärliga framställning. Vid sidan af Sigrid Arnoldson stod i hufvudrolerna våra bästa operaartister. Arvid Ödmann delade också med henne triumferna såsom Wilhelm Meister och Alfredo, fröken Karlsohn likaså i sitt brillanta utförande af Philines Titaniaaria, och hr Lundqvist som Germont, hvilken belönades med en tredubbel inropning efter den bekanta, något triviala arian i 2:a akten vid scenen med Alfredo. Direktör Nordqvist anförde sjelf orkestern vid dessa föreställningar och inlade stor förtjenst i lämpande af orkesterns styrka efter resp. sångkrafter.

Kgl. Operans dramatiska föreställningar, hvilka egentligen ligga utom området för en musiktidnings refererande verksamhet, då de ej äro förenade med musik, började d. 9 sept. med Shakespears »Midsommarnattsdrömmen», hvilken genom sin sköna Mendelssohnmusik bildade liksom öfvergången från operan till de egentliga dramatiska pjeser som komma att gifvas. Från operan har man som nyhet endast att räkna fröken Almatis återinträde som Nancy i »Martha». Djurgårdsteaterns och Vasateaterns nyheter med deras

interfolierade musik ha vi ej haft tillfälle att lära känna. Icke heller Hasselbackskonserterna af typografkör och gardes-musikkårer i förening ha vi fått fälle att öfvervara.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Den utmärkte barytonisten *Francesco d'Andrade*, som på senare år med så stor framgång sjungit på Krolls teater i Berlin, kommer att snart uppträda här som gäst, då Don Juan torde bli hans första rol.

Just som tidningen skulle läggas i pressen tillkännagifves, att *Sigrid Arnoldson* kommer att sjunga på K. operan två gånger till: i »Barberaren» såsom Rosina lörd. d. 19 september och i »Den vilseförda» d. 22 d:s. Biljettprisen till dessa föreställningar äro betydligt lägre än vid de föregående.

Operavinst. Enligt det mellan direktör Nordqvist och finansministern upprättade kontrakt för spelåret 1890—91 skulle möjligen blifvande vinst så användas, att hälften deraf skulle tillfalla den fast anställda personalen, operachefen sjelf inberäknad, och andra hälften en fond, afsedd i första rummet att under tiden för Operans ombyggnad användas till upprätthållande af Operans verksamhet eller, om dess verksamhet skulle för någon tid inställas, till understöd åt Operans personal, der sådant funnes erforderligt.

Efter granskning af förra spelårets räkenskaper har vinstutdelningen bland personalen kunnat verkställas. 189 vid Operan anställda personer ha kommit i åtnjutande af denna vinstutdelning, som bestämdes efter en viss procent af lönen. Dessa extra »intägter» ha för somliga af personalen uppgått till ganska betydande summor. Sålunda var det en af sujetterna som i vinstandel erhöll mellan 6- och 700 kr.

Äfven för innevarande speltermin äro, enligt hvad —h— uppgifver, liknande kontraktsbestämmelser i afseende på vinst och förlust gällande.

Doktorinnan Zulamith Wellander-Svaneskog, den framstående sångerskan och sånglärarinnan, elev af fru Marchesi i Paris, meddelar fortfarande sångundervisning såsom i en annons å sista sidan tillkännagifves.

Johannes Elmblad, den bekante svenske sångaren med den präktiga basrösten, har i sommar varit regissör vid operaföreställningarna å Lessingteatern i Berlin. Såsom sångare har han endast uppträdt i Don Pintos komiska parti uti »Die drei Pintos». I båda dessa egenskaper har han vunnit lifligt bifall af publik och kritik.

Svenska musikidkare i utlandet. Sångerskan *Axeline Löfgren*, född de Berg, hvilken på sin tid uppträdde å Mindre teatern härstädes, har i Boston, Massachusetts, öppnat en undervisniugskurs i solo-, qvartett- och körsång, musikens historia, franska och svenska språken.

Hr Carl Fürstenberg, en ung svensk tenorist, bördig från Göteborg och som för närvarande idkar sångstudier i Paris under den berömde prof. Delle Sedies ledning, har i sommar uppträdt på en offentlig konsert derstädes och skördat stort bifall för sin vackra röst, sitt både vårdade och sympatiska föredrag. Han sjöng, bland annat, en förtjusande romans af Léo Delibes, »Les regrets», hvilken enhälligt bisserades.

Axel Sandberg, en ung svensk bassångare, hvilken, som man torde erinra sig, på föranledning af d. v. intendenten vid k. Operan, Willman, kom att öfvergifva vetenskapen för konsten, har sedan fortsatt sina konststudier i Tyskland, der han haft anställning vid operan i Cassel. Från vidsträckta konsertresor i Tyskland medför hr S. ampla loford för sina röstresurser och sitt sångsätt, loford som upprepats på de platser i Sverige, der han sedan uppträdt.

Den svenska damsextetten, hvars ledare är hr Ludvig Brohman, har under sommaren uppträdt i en af Petersburgs elegantaste konsertlokaler, »Aqvarium», och skördat starkt bifall. Särskildt nämner kritiken för deras vackra röster frkn. Österberg, Sjöholm och Nordell. Men om sextetten i dess helhet sägs för öfrigt, att den förfogar öfver naturfriska röster, för hvilka allt konstladt är fullkomligt främmande, och att sammansjungningen är i högsta grad utmärkt.

Från Petersburg skulle sextetten begifva sig till Warschau och derifrån till Österrike och Schweiz.

Fröken Helena Löfgren, den kända svenska operettsångerskan, har i sommar med afgjord framgång uppträdt i London å några publika konserter samt å The Meistersingers club, der hon slagit an med en aria ur »Lucrezia Borghia».

Hr P. J. Storck, den unge från vårt konservatorium utgångne pianisten, som förra året efter ett halft års studium för de Greef vid konservatoriet i Brüssel då erhöll andra priset, har vid täflingen i år enhälligt af juryn tillerkänts första priset, som många ansett att han borde ha erhållit redan förra året. De förnämsta tidningarna i Brüssel uttömma sig i loford öfver hans spel, särskildt säkerheten och kraften deri, den utsökta tonen och den öfverlägsna tekniken.

Hr Karl Kihlman från Göteborg, hvilken genomgått konservatoriet i Stockholm, der han studerat för professor Lindberg, har sedan äfven studerat vid konservatoriet i Brüssel för den berömde violinisten Eugène Ysaye, äfvensom för samme mästare enskildt, och tog vid elevtäflingen första priset Han utförde dervid bland annat Saint Saëns tredje violinkonsert.

D:r Osvaldo Bottero jemte tonsättaren och pianisten Hugo Sedström ha börjat en konsertturné i mellersta och södra Sverige.

Följande städer skola besökas: Nyköping, Eskilstuna, Vesterås, Örebro, Linköping, Norrköping, Vestervik, Oskarshamn, Kalmar, Karlskrona, Karlshamn, Kristianstad och Vexiö.

Fröken Emma Holmstrands och herr *O. Edbergs* af oss förut omnämnda finska konsertturné synes ha krönts med framgång. Artisterna, biträdda af fröken Emilie Ulfsax som ackompagnatris, ha allestädes blifvit väl mottagna, och tidningarnas konsertkritiker äro mycket lofordande.

Sedan de i slutet af förra månaden lemnade Stockholm ha de besökt Vasa, Gamla Karleby, Tammerfors och Åbo samt ämnade sig vidare till Helsingfors och ännu några andra städer.

Frök. Anna Petterson har nyligen såsom »Den sköna Helena» (i Offenbachs-operetten) gjort stor succés å Folketeatret i Köpenhamn.

Fröbergska teatersällskapet, som i slutet af maj tog sommarferier i Vestervik, der större delen af sällskapet sedan uppehållit sig, började der sin sejour d. 26 aug. med uppförandet af »Den sköna Helena». Sällskapet kommer att hufudsakligen bestå af samma personal som förut och har att börja med på repertoaren, utom den nämnda operetten, »Donna Juanita», »Läderlappen» och «Cornevilles klockor». Bland de uppträdande berömmas företrädesvis fru Högfeldt-Åberg, fröken Nordin (Orestes, Juanita), hrr M. och J. Fröberg, Lindblad, Ullberg och Ringvall. Från Vestervik begaf sig sällskapet till Karlskrona, förstärkt med en inom operettfacket god förmåga, fröken E. Lund, bekant sedan hennes engagement vid Svenska teatern här i Stockholm.

Carlbergska sällskapet kommer äfven efter direktör Carlbergs i sommar inträffade död att under detta spelår fortsätta sin verksamhet under ledning af fru Jenny Carlberg. Sejouren har börjats i Finland (Vasa). Sällskapet utgöres af följande medlemmar: fruarna Carlberg, Stenfelt och Hellström, fröknarna Pettersson, Couleur, Jensen, Risberg och Lindholm; samt herrar: Stenfelt, Hellström, Ahlborn, Sundvall, Thanum, Haxell, Andersson, Bruno, Lundmark, Ericsson och Ronander (musikdirektör).

Göteborg. Herr *Ragnar Grevillius* annonserade till d. 16 d:s konsert härstädes med biträde af sångerskan, fru Davida Afzelius och violinisten Carl Bredberg samt amatörer.

Kristiania. Å Cirkus Variété uppträdde d. 8:e d:s för första gången fru

Elisabeth Hjortberg och fröken Emma Ekström med glänsande framgång. De hyllades med stormande applåder och blombuketter. Alla platser i lokalen, som då öppnades för vintersäsongen, voro upptagna och bland åskådarne märktes italienske kronprinsen. Fru Olefine Moe är under första hälften af oktober engagerad vid detta etablissement.

Paris Wagners »Lohengrin» går i dagarna öfver scenen å Stora operan. Oroligheter, tillställda af tyskhatarne, synes äfven nu vid detta uppförande af operan skola förekomma, likasom vid första uppförandet af den för ett par år sedan å Edenteatern.

— »Miss Helyett», den äfven i utlandet mycket populära operetten, uppfördes här sista juli å Bouffes-Parisiens för 300:de gången.

— Massenet den bekante franske tonsättaren, hvars komiska opera »Don Cesar de Bazano» äfven uppförts här i Stockholm, är för närvarande sysselsatt med att komponera en ny opera, hvars libretto är tagen ur Gœthes »Werthers lidanden». Hon skall först uppföras å hofoperan i Wien och titelpartiet skall sjungas af tenoristen van Dyck, som i dessa dagar sjunger Lohengrin å Stora operan i Paris.

Berlin. Harpvirtuosen, Franz Pönits, som under vintern 1862—63 besökte Skandinavien och då, ehuru endast 12 årig, uppväckte formlig entusiasm, icke minst här i Stockholm, och 1866 anställdes som harpist vid k. hofkapellet i Berlin, hvilket han sedan oafbrutet tillhört, firade den 1 september derstädes sitt 25-års-jubileum som k. kammarmusiker.

— Det nya operahuset här uppgifves nu med bestämdhet skola uppföras midt emot det nya riksdagshuset. Medlen äro till största delen tryggade; tomt och byggnad skola kräfva ett belopp af 4 à 5 millioner. På tomten skall förutom teatern äfven byggas ett hotell i stor stil. Operahuset skall rymma 2,200 personer.

Meyerbeers hundraåriga födelsedag, firades i Berlin med uppförande af »Profeten» å Krolls teater, »Robert» å K. operan, der festligheten inleddes med »Struensee»-uvertyren. »Robert» var endast inledningen till en hel »Meyerbeer-cykel. — Liknande festföreställningar har gifvits i Wien, Leipzig, Dresden, München, Stuttgart, Hamburg m. fl. tyska städer.

Dödsfall.

Emmerich Robert, Komponist. f. $^{23}/_{7}$ 1836 i Hahnau, † i Baden Baden $^{11}/_{7}$. Han inträdde 1859 i militärtjenst och tog afsked 1873 som kapten samt egnade sig derefter helt och hållet åt musiken. 1873—78 bodde han i Darmstadt och fick der uppförda sina operor »Der Schwedensee», »Van Dyck» och »Ascanio». 1878—79 var E. kalpelmästare vid Stadtteatern i Magdeburg, bosatte sig sedan i Stuttgart. Han är mest bekant genom sina sånger.

Faccio, Franco, orkesterdirigent vid Scala-teatern i Milano, konservatorieprofessor derstädes (sed. 1868) och komponist, f. $^{8}/_{3}$ 1841 i Verona, † i Monza sistl. juli. Han har skrifvit två operor »I profughi Fiamminghi» (1863) och »Amleto» (1871), den senare, till text af hans vän Arrigo Boito, i Wagnerstil. Efter Marianis död har F. ansetts för Italiens bäste musikdirigent.

Haupt, Karl August, utmärkt orgelspelare, f. $^{25}/_{8}$ 1810 i Kunern (»Schlesien), † den $^{4}/_{7}$. Han hade till lärare A. W. Bach, B. Klein och S. Dehn i Berlin, der han var organist i flere kyrkor efter hvartannat och sedan 1849 i parochialkyrkan. 1869 blef han deriktör för Kgl. Institutet för kyrkomusik och medlem af den musikaliska sektionen i Akademiens senat. Han har utgifvit en god Koralbok (1869) och för öfrigt endast sånger.

Leybach, Joseph, bekant komposítör till salongsmusik för piano, f. 1817 i Gambsheim (Elsass), † $^{23}/_{5}$ i Toulouse. L., elev af Kalkbrenner och Chopin, flyttade 1844 till Toulouse, der han blef domkyrkoorganist.

Litolff, Henry Charles, pianist, komponist och musikförläggare, f. $^{6}/_{2}$ 1818 i London, † i Paris $^{5}/_{8}$. L., hvars fader (fr. Elsass) slagit sig ned som violist i London, var elev af Moscheles och uppträdde 12 år gammal som pianist å Coventgardenteatern. Gift vid 17 års ålder mot föräldrarnes vilja flyttade han till Paris och sökte sedan i en liten provinstad uppehälle för sig och familj. Först 1840 lyckades han å en välgörenhetskonsert vinna uppmärksamhet som pianist, hvarefter han kom i högt anseende som sådan. Enter skilsmessa från sin fru begaf haft sig ut på resor; var 1841—44 kapellmästare i Warschau, reste i Tyskland, Holland etc, var 1848 med om oroligheterna i Wien och slog sig derpå ned i Braunschweig, der hans förstlingsopera »Die Braut von Kynast» uppfördes 1847. Sjukdom och hypokondri förmådde honom att sluta virtuosbanan 1850. I Braunschweig gifte han sig ånyo med enkan efter musikförläggaren Meyer, öfvertog förlaget och grundade »Collection Litolff», förlaget af de bekanta godtköpsmusikalierna. 1860 öfverlemnade han denna affär åt adoptiv (styf-)sonen Theodor L. och flyttade åter till Paris. Hans förbindelse med den sköna och snillrika grefvinnan de Larochefoucauld ledde till ny skilsmessa och ett tredje äktenskap. Som komponist har L. varit ganska verksam. Mest bekant torde han vara genom sina »Konsertsymfonier» för piano och orkester. Efter hans förut nämnda opera följde de franska: »Catharina Howard» (1847), »Le chevalier Nahel» (1863), »Salvator Rosa» och ett antal operetter, såsom: »Die Büchse der Pandora »(1871), Heloïse et Abailard» (1872) »La Mandragore» (1876) m. fl. År 1886 fulländade L., efter sex års arbete, operan »Tempelherrarne», ett betydande verk, som anses ställa honom vid sidan af Gounod och Goldmark. Vidare har han komponerat pianotrior (op. 47, 56, 100) och stråkqvartetter op. 60 (med ett klassiskt skönt andante) »Charakterstycke» (op. 54) »Arabesken» (op. 65) »Etüden» (op. 57, 78, 111,) m. m. för piano, en violinkonsert (»Eroica», op. 42), ouverturer, symfoniska verk, körsaker med orkester. etc.

Lund, Jakob, musiker, f. d. fanjunkare vid skånska husarregementet, f. 1815 i Helsingborg, † derst. $^{22}/_{7}$. L. var skicklig violinspelare och verkade mycket för musiklifvet i Helsingborg genom bildande af musiksällskap och sångföreningar.

Malmsjö, John Gustaf, pianofabrikant, f. d. 14 jan. 1815 i Gårdstånga socken i Skåne (n. Lund), † i Göteborg den 13:de d:s. Malmsjö började, efter att ha lärt instrumentmakeri hos den bekante Marschall i Köpenhamn, att 1843 i Göteborg tillverka pianon och blef med tiden vår förnämste pianofabrikant, hvars instrument tagit första pris på alla utställningar senast under årets i Göteborg, hvarjemte han då erhöll Handtverks- och Industriföreningens stora hederspris, en guldmedalj. Malmsjös porträtt och biografi infördes i Sv. Musiktidning d. 16 maj 1890, särskildt med anledning af tillverkningen af hans 5,000:de instrument, en präktig konsertflygel. Flere af hans stora flyglar hafva försålts till England. M. var ledamot af Musikaliska akademien och vasariddare.

Pettersson, Petter, f. d. musik lärare vid k. krigsskolan på Karlberg och organist vid derv. slottskapell, f. i Uppland 1813, † å Karlberg $^{16}/_{8}$. P. var 1835 tillförordnad sånglärare vid Musikaliska akademien och upprättade sedan ett sånginstitut, som länge egde bestånd. Han har utgifvit sånger för mansröster och skrifvit en kantat, som utfördes å Konstnärsgillet, 1847. P. var associerad medlem af Musikal. akademien.

Vitu, Auguste, skriftställare, teater- och musikkritiker i Pariser- »Figaro», † i Paris $^{4}/_{8}$ vid 68 års ålder.

Weber, Wilhelm Edward, berömd fysiker, professor i Göttingen, f. $^{24}/_{10}$ 1804 i Wittenberg, † i Göttingen $^{25}/_{6}$. W. har bl. a. utgifvit flere skrifter i akustik (i Gottfr. Webers »Cäcilia» och Schweizers o. Poggendorffs »Annalen).»

Resp. prenumeranter

härstädes, som vid instundande flyttningstid ombyta bostad, torde ha godheten med snarast anmäla sin nya adress skriftligen till

Svensk Musiktidnings Expedition.

Olofsgatan 1.

Rättelse:

I föregående nummer sid. 98, 1:a spalt 3:e rad. uppifr. står: 1847, läs: 1887.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning, 11:te årgången, rekommenderar sig härmed i välvillig åtanke hos den musikaliska allmänheten. Så länge har ännu ingen Svensk Musiktidning tillkämpat sig existens, men det har ej heller kunnat ske utan uppoffring af utgifvaren. Uppoffringen för prenumeranten är ringa. För **endast 5 kronor** erhålles under året **populär lektyr i musikaliska ämnen,** biografier med **porträtter** af in- och utländska konstnärer, **Musikbilagor** af **god och lätt utförbar sång-** och **pianomusik,** (omkring 14 sidor eller mera, beroende af prenumerationen). Utom större artiklar innehåller tidningen redogörelser för **musikpressen, följetonger, notiser** m. m., och goda literära krafter kunna för tidningen påräknas. Tidningen lämpar sig för **hvarje musikaliskt hem,** som genom densamma kan följa med händelserna inom musikverlden, särskildt vår egen. Svensk Musiktidning utkommer 2 gånger i månaden (utom Juli—Aug.). Endast helårsprenumeranter erhålla musikbilagan. På tidningen prenumereras å byrån *Olofsgatan 1* (Hötorget 6), derifrån tidningen hemsändes, i bok- och musikhandeln, å tidningskontoren. **För landsorten bäst å posten.**

Ödmjukeligen

Redaktionen.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Pristäflan.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande inbjuder svenska tonkonstnärer till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster. Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompagnemang, förbehållande sig Sällskapet egande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Komposition, som är i enahanda eller liknande form förut från trycket utgifven, kan ej i täflingen deltaga. Täflingsprisen äro 150, 100 och 50 kronor. Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas till kvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herr direktören m. m. C. Nordqvist, Herr Filosofie Doktorn m. m. V. Svedbom och Herr Erik Åkerberg.

Kompositionerna skola före den 1 November innevarande år insändas till Sällskapets sekreterare under adress Gehrman & Co:nis Musikhandel, Storkyrkobrinken 16, Stockholm; och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, deraf afskrift skall finnas å ett medföljande förseglad kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständigat adress. Rätt förbehålles att vid tillämnad nköp bryta den till kompositionen hörande uamnsedeln. Stockholm i Juni 1891.

Styrelsen.

Doktorinnan Zulamith Wellander-Svaneskogs Sångskola,

efter Madame Marchésis metod, för såväl herrar som damer, är åter öppnad Anmälningar mottagas kl. 11—12 f. m. samt 5—6 e. m. till 1 Okt. i n:r 6 Cardellgatan, 1 tr. upp (3:e huset från Sturegatan), samt *efter* 1 Okt. i n:r 17 Linnégatan, 1 tr.

Richard Anderssons Musikskola,

28 Brunsgatan 28, 2 tr,

öppnas åter den 21 Sept. Undervisning meddelas uti: Pianospelning, Harmonilära och Kontrapunkt.

Honorar: Piano: Klass I (nybörjare) a) 2 elever på en timmas lektion, 2 gånger i veckan. Hösttermin: kr. 24. Vårtermin: kr. 40 (för hvarje elev). b) 2 elever på 1 1/2 timmas lektion, 2 gånger i veckan. Hösttermin: kr. 36. Vårtermin: kr. 60 (för hvarje elev). **Klass II** (mera försigkomna) a) 2 timmar i veckan. Hösttermin: kr. 75. Vårtermin: kr. 125 b) 1 timma i veckan. Hösttermin: kr. 45. Vårtermin: kr. 75.

Harmonilära och **Kontrapunkt: Klass I** 4 elever på 2 timmars lektion i veckan. Hösttermin: kr. 25. Vårtermin: kr. 40. **Klass II** a) 1 elev 2 timmar i veckan. Hösttermin: kr 75. Vårtermin: kr. 125. b) 1 elev 1 timma i veckan. Hösttermin: kr. 45. Vårtermin: kr. 75.

N. B. Hösttermin: 3 månader. Vårtermin: 5 månader. Terminsafgiften erlägges senast 14 dagar efter terminens början och beräknas påbörjad månad för hel, beräknad från den 21 till den 21.

Förfrågningar och anmälningar emottagas: skriftliga till den 17 Sept., muntliga den 17, 18 och 19 i samma månad, kl. 11—1 f. m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar efter den 21: Onsdagar och Lördagar kl. 1/2 2—1/2 3. Förutvarande elever, som önska fortsätta, anmodas ånyo anmäla sig. (G. 21997)

Stockholms Musik-institut

höstterminen från den 15 September till den 15 December

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Terminsafgifter: Nybörjareklassen: 2 timmar i veckan (två elever på timman) 18 kr. för hvarje elev. I klass, 2 tim. i v. (två elever på tim.) 30 kr. för hvarje elev. II kl. 2 tim. i v. (två elever på tim.) 45 kr. för hvarje elev. III kl. (Utbildningsklassen) 1. tim. ensam lection i v. 60 kr.

Anmälningar mottagas tisdagar, torsdagar och lördagar kl. 1/2 1—1/2 2, Humlegårdsgatan 11, 3 tr. **Obs.** Efter d. 1 Oktober, Brahegatan 7, B. öfver gården till höger 1 tr.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Allmänna Musikaliska förskolan.

Undervisningsämnen: Musikdiktamen, musikanalys och pianospel. *Lägre afdelningen* för minderåriga elever börjar den 15 Sept. Afgift för höstterminen 30 kr. *Högre afdelningen* för vuxna elever börjar den 1 Okt. Afgift för höstterminen 50 kr. Prospekter utlemnas, och undertecknad träffas under September kl. 1—2, Nybrohamnen № 26, 2 tr. upp.

Fredrik Peterson.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

INNEHÅLL: Giacomo Meyerbeer (med porträtt) — Meyerbeer som dirigent. — Olika sceniska framställningar af »Margareta», —Jenny Lindh och Grisi. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Dödsfall. — Rättelse. — Annonser.

Stockholm, O. L. Svanbäcks Boktryckeri-Aktiebolag, 1891.